

Jesenice, 7.06. 2023

ZAPISNIK

6. sestanka koordinacije županov občin Zgornje Gorenjske, ki je potekal v torek, 6. junija 2023 ob 11.00 uri v sejni sobi Občine Radovljica

Prisotni:

- župani občin Zgornje Gorenjske: g. Ciril Globočnik, g. Jože Sodja, g. Anton Mežan, ga. Henrika Zupan, mag. Peter Bohinec, g. Peter Torkar, Leopold Pogačar in
- občin Posočja: g. Valter Mlekuž - župan Bovca, g. Marko Matajuroc - župan Kobarida in g. Tomaž Štenkler – podžupan Tolmina

Ostali prisotni:

- ga. Eva Štravs Podlogar, RAGOR

Gostje:

K tč. 3:

- Dr. Katarina Groznik Zeiler, v.d. GD Direktorat za naravo, MNVP
- Mateja Blažič, MNVP
- G. Branko Tomažič, predsednik Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v DS
- Ga. Andreja Komel, MKGP
- G. Gregor Danev, Direktor Zavoda za gozdove Slovenija
- G. Andrej Avsenek, vodja enote Bled ZGS
- Blaž Černe, ZGZ Bled
- mag. Božo Zakrajšek, direktor strokovne službe LZS

Odsotni gostje:

- Dr. Darij Krajčič, državni sekretar MKGP

K tč. 4:

- Ga. Maja Robič, dr.med.spec. druž.med.

K tč. 5:

- G. Miha Juvan
- G. Miha Hrženjak

Predlagani dnevni red:

- 1) Potrditev dnevnega reda.
- 2) Pregled zapisnika in poročilo o realizaciji sklepov predhodne seje.
- 3) Ukrepi vezani na povečane aktivnosti volkov na območju BOJA.
- 4) Predstavitve problematike izvajalcev zdravstvene dejavnosti na primarnem nivoju in zagotavljanju zdravnikov družinske medicine.
- 5) Predstavite zasnove »Gorenjska bike« in Centra trajnostne mobilnosti Kranj
- 6) Oblikovanje predlogov tem za naslednjo koordinacijo.
- 7) Razno.
 - Izmenjava informacij o reševanju problemov divjega kampiranja in prometa v sezoni na območju BOJA.
 - Nadaljevanje koordinacije v torek, 13.6. v Radovljici

K točki 1: Potrditev dnevnega reda.

Župan Ciril Globočnik je predstavil dnevni red.

Župan Leopold Pogačar je predlagal, da se točka razno dopolni s sklepom za skic seje Sveta gorenjske regije. Na predlog ni bilo pripomb.

Sklep 1:

Dnevni red je bil soglasno sprejet.

K točki 2: Potrditev zapisnika

Sklep 2:

Zapisnik je bil soglasno sprejet.

K točki 3: Informacija glede ukrepov vezano na sobivanje z volkom na območju Biosfernega območja Julijskih Alp

Župan Ciril Globočnik je pozdravil goste in se jim zahvalil za udeležbo.

Dr. Katarina Groznik Zeiler, v.d. GD Direktorat za naravo, MNVP se je zahvalila za vabilo in izpostavila pomen dialoga in izmenjavi mnenj o tej temi.

Na MNVP si želijo izboljšati sistem za upravljanje divjih zveri in so si to zastavili kot prioriteto. Trenutno obravnavajo vlogo za odvzem volka iz narave in si prizadevajo, da bo čim preje izdan sklep. Poudarila je, da volk je zavarovana vrsta, si pa želijo čim preje priti do rešitev, ki bi veljala za pilotno območje Jelovice in Pokljuke. Tesno sodelujejo tudi z MKGP.

G. Gregor Danev, Direktor Zavoda za gozdove Slovenija je podal informacijo o monitoringu volka v nekaj letih, ko se je z enega samca populacija povečala na vsaj 8 osebkov na Pokljuki, 10 na Jelovici in večji trop mešancev v Ratečah. V Posočju tropi še niso zaznani. V letu 2023 sta bila samo 2 odvzema (križanca). MNVP vodi upravne postopke, ki pa so časovno zelo zamudni.

G. Andrej Avsenek, ZGS enota Bled je poudaril, da so problemi z volkom aktualni že nekaj let. Po njegovem mnenju, velika populacija volkov negativno vpliva tudi na biodiverzitetu v planinah.

Mag. Božo Zakrajšek, direktor strokovne službe LZS je pojasnil, da lovci izvajajo odstrel divjih zveri; od medvedov do nutrij; vezano na prejete odločbe. Na LZS imajo ničelno toleranco do krivolova.

Ga. Andreja Komel, MKGP je povzela ukrepe ministrstva, ki s subvencijami spodbuja ureditev pašnikov, nabavo zaščitne ograje, obor, opreme za napajanje in tudi pastirskih psov. V novem strateškem načrtu so podprli tudi neproduktivne naložbe - do 100% sofinanciranje izgradnja obor in električne žične ograje. Naročili so študijo, ki naj bi bila izhodišče za definiranje področij, ki so težko obvarovana pred zvermi.

G. Branko Tomažič, predsednik Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v DS je poudaril, da se kmetje že dolgo borijo za sobivanje z divjimi zvermi, zato so to problematiko obravnavali tudi v DS. Odgovor vlade na sklep DS bo priloga zapisniku. Volk v alpskem svetu zelo otežuje kmetijsko delovanje oz. ga ponekod tudi ne dopušča. Mnenja je, da je volka potrebno odstreliti takoj po napadu. Kmetijstvo se sooča s številnimi pritiski in skrbi ga, da bodo kmetje pričeli opuščati dejavnost, saj trenutno nimajo zagotovljenega varovanje osebne lastnine. Rešitev in učinkovite ukrepe bi morala sprejeti vlada, ne parcialno po ministrstvih. Ocenjuje, da tudi napad na ljudi ni izključen. Predlaga, da Državni svet ponovno obravnava to aktualno temo in sprejme tudi predlog ukrepov za vlado.

Županja Henrika Zupan je delila mnenje predhodnikov, da je stanje potrebno sanirati s hitrimi in učinkovitimi ukrepi. Za rateški trop je odločba veljavna, vendar še ne v celoti realizirana.

Župan Jože Sodja je poudaril sodelovanje različnih deležnikov na območju Bohinja, kjer imajo velik problem z volkom. Večina preventivnih varovanj, ki jih sofinancira MKGP, za alpski svet niso primerna.

Zavzemajo se za to, da se naredi ocena koliko osebkov volkov je sprejemljivo za to območje. Veliko domačinov vsak večer oz. ponoči posluša zavijanje volkov. Zavedajo se, da odstrel ni enostaven, zato je potrebna hitra akcija.

Tudi v Bohinju nekateri kmetje že razmišljajo o ukinitvi paše na planinah.

Župan Anton Mežan je izpostavil blejski primer, ki je res zaskrbljujoč, saj ima kmet, ki mu je volk poklal več ovac, vzorno urejeno varovanje. Odškodnine za živali so preniske. Lastniku tak dogodek pomeni tudi velik osebni stres.

Na občini prejemajo veliko vprašanj glede varnosti tudi s strani turističnih deležnikov, domačinov in obiskovalcev. Pohodniške poti gredo tudi ob ograjenih pašnikih in glede na slabo splošno razgledanost in obnašanje v naravnem okolju, je tudi to potencialno žarišče problemov. Zaradi volka, divjad prihaja v dolino in kmetom tudi v dolini uničuje pridelke. Planine so odvisne od nekaj večjih kmetov, ki se jim pridružijo manjši kmetje. Ko bodo nehali uporabljati planine velike kmetije, bo prišlo do stagnacije kmetijskih gospodarstev, to pa se bo odražalo tudi na krajini v dolini. S kakšnimi ukrepi je potrebno omejiti volka, pa naj pove pa stroka.

Župan Peter Torkar – veliko kmetov še sedaj ne ve kako naj se pripravijo na pašo v planinah. V Krmo so se kmetje že odločili, da ne bodo gnali in ni dvoma, da se bo to kmalu poznalo tudi na krajini, ki se bo v nekaj letih zarasla, bistveno se bo omejila tudi biodiverziteti divjadi in narave. Z Občine Gorje so poslali dopis na MNVP naj z učinkovitimi ukrepi zaščitijo občane in njihovo lastnino. V odgovoru so zapisali, da niso resorno ministrstvo za to področje in jih preusmerili na MKGP. Pričakuje, da vsa pristojna ministrstva resno pristopijo k reševanju problemov.

Župan Bovca Valter Mlekuž je pritrdil mnenju kolegov. Tudi na planini na Predilu se odločajo, ali bodo pasli na planini ali ne, saj je velik problem s križanci. Ovčereja je zelo pomemben del kmetijstva na lokalnem nivoju. Pri reševanju problema bi se moralo bolj poslušati stroko in njihove argumente in ne le civilne iniciative.

Podžupan Tolmina, Tomaž Štenkler je poudaril, da je država pri reševanju problematike premalo ažurna. Predlagani ukrepi ne upoštevajo velike obremenjenosti tega območja s turizmom. Vsekakor tudi reševanje škodnih primerov traja predolgo. V Baški grapi volka ni in ga verjetno tudi ne bo, velik problem pa predstavlja tudi jelenjad, ki domačinom ne omogoča več osnovne samooskrbe.

Župan Kobarida, Marko Matajuroc je povedal, da so na njihovem območju včasih imeli problem z medvedom, sedaj so problemi z volkom in šakalom. Pomemben del Biosfernega območja Julijskih Alp je ohranjanje podeželja, pašništva in kmetijske dejavnosti. Velika bojazen je, da vsaka ukinjena kmetijska dejavnost, ne bo nikoli več zaživela.

Očitno se bo nekdo moral umakniti iz tega prostora - volk oz. zveri, ki sedaj ogrožajo kmetijstvo, turizem... ali človek.

Župan Leopold Pogačar je izpostavil, da je bilo slišanih veliko dobrih argumentov, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje. Žal so bile ukinjene intervencijske lovske skupine, ki bi lahko takoj odreagirale na terenu. Pomembno je, da stroka - ne politika ali splošna javnost - pove koliko osebkov, to omejeno okolje sploh prenese. Glede na dolgotrajne postopke odvzema, so tudi rešitve za pašništvo in kmetijstvo oddaljene. Nujno bi bila potrebna navodila kako se obnašati v naravi, če srečaš volka ali drugo divjo zver. Kaj se zgodi, ko se srečata volk, otrok, pes? Skrbno spremljajo tudi napovedi ZGS, da se bo volk z veliko verjetnostjo preselil tudi v Karavanke. Podpira predlog za ponovno obravnavo te aktualne teme na seji DS.

Ga. Katarina Groznik Zeiler se je ob koncu razprave zahvalila za konstruktivne pripombe. Na ministrstvu se zavedajo, da je ta tema zelo polarizirana in zelo obsežna ter, da jo z omejenimi kadrovskimi kapacitetami težko rešujejo ažurno. Seveda podpirajo biodiverzitetu v gorskem območju in bodo aktivni na temo izboljšav. Volk je ena od prioritet, ki se ji bodo posvečali tudi v prihodnje.

Sklep 3:

Na resorna ministrstva se naslovi pobuda za izdelavo analize vezano na povečanje aktivnosti volka v alpskem prostoru in posledično negativnimi vplivi na življenje in kmetovanje v alpskem prostoru.

MNVP naj se opredeli kakšna je nosilna kapaciteta volka za to območje.

MNVP naj v sodelovanju z ostalimi deležniki, prevzame aktivno vlogo pri obveščanju in izdaji priporočil obnašanja v naravi ob srečanju z volkom in varovanju ljudi in premoženja.

Sklep 4:

G. Branku Tomažiču, predsedniku Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v DS se naslovi pobuda, da skliče skupno sejo s Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter, da na podlagi te razprave, ponovno obravnavajo to perečo problematiko in od pristojnih ministrstev MNVP in MKGP zahtevajo takojšnje ukrepanje v smislu zmanjševanju števila volkov na Zg. Gorenjskem, seveda v skladu z možnostmi in pristojnostmi DS. Na sejo naj se povabi župana Gorij in Bleda in predstavnika ZGS Enota Bled kot poročevalce.

K točki 4: Predstavitev problematike izvajalcev zdravstvene dejavnosti na primarnem nivoju in zagotavljanju zdravnikov družinske medicine.

Kadrovsko problematiko izvajalcev zdravstvene dejavnosti na primarnem nivoju je predstavila Ga. Maja Robič, dr.med.spec. druž.med., direktorica Zdravstvenega doma Jesenice.

Poudarila je, da ni vprašanje ali bo prišlo do problema s kadri, ampak kako ta, aktualni problem nasloviti in ga reševati. Zato skupaj z OZG prosi župane za razmislek o aktualnih izzivih na tem področju. Kako privabiti študente oz. specializante iz drugih krajev Slovenije in tudi iz tujine (trenutno je najbolj zanimiva Makedonija).

Želijo si kadrovska stanovanja in hitro vključevanje v lokalno okolje za vse družinske člane (vrtci, služba za partnerja...).

Razmere so v občinah zgornje Gorenjske različne; ponekod (še nimajo) nimajo problemov, npr. na Jesenicah, pa je situacija že kritična.

Župan Bohinja je povedal, da so imeli stanovanja za zdravnike, vendar je zelo težko pridobiti mlade zdravnike; glede na odgovornost in velik obseg dela.

Sklep 5:

OZG naj pripravi napoved o potrebah za zdravnike; ločeno po ZD za naslednjih 10 let. To bo osnova za vodenje procesa o pridobivanju kadra, v katerega se bodo vključile tudi lokalne skupnosti.

K točki 5: Predstavite zasnove »Gorenjska bike« in Centra trajnostne mobilnosti Kranj

Predstavitev zasnove avtomatiziranega sistema za izposajo koles - Gorenjska bike sta predstavila Miha Juvan in Miha Hrženjak. Trenutno je vključenih 8 gorenjskih občin (Bled, Jesenice in Radovljica). Za vsa konkretna vprašanja o vključevanju v projekt, sta na voljo tudi za individualne sestanke. Predstavitev projekta in kontakti je priloga zapisniku.

K točki 6: Oblikovanje predlogov tem za naslednjo koordinacijo.

V primeru potrditve kompetentnih oseb z MNVP in Inšpektoratov, bo nadaljevanje koordinacije potekalo v torek, 13.6. v Radovljici.

Podan je bil predlog, da se na eno od prihodnjih sej povabi ministra Matjaža Hana in, da se spregovori o Zakonu o gostinstvu, ki ga pripravljajo na MGTŠ.

K točki 6: Razno

- V primeru potrditve kompetentnih oseb z MNVP in Inšpektoratov, bo nadaljevanje koordinacije potekalo v torek, 13.6. v Radovljici.
- Izmenjava informacij o reševanju problemov divjega kampiranja in prometa v sezoni na območju BOJA, bo informacija podana naknadno, saj je bil v istem terminu sestanek delovne skupine na ministrstvu.
- Postopki imenovanja direktorja BSC oz. vodenje BSC v prihodnosti

Sklep 6:

V skladu z 9. členom Poslovnika Sveta gorenjske regije se predsedniku Sveta gorenjske regije pošlje zahteva za sklic seje SGR, na kateri naj predsednik Sveta SGR poda poročilo o postopku izbiranja in imenovanja direktorja BSC.

Zapisala:
Eva Štravs Podlogar, RAGOR

Ciril Globočnik
župan Občine Radovljica

Priloge:

- Odgovor na Sklep Državnega sveta Republike Slovenije, sprejet ob zaključku posveta Vplivi populacije velikih zveri na kmetijstvo, podeželje in krajino, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela dne 30. 5. 2023
- Predstavitev »Gorenjska bike«

Poslano:

- županom občin Zgornje Gorenjske
- OU občin Zgornje Gorenjske
- Objavljeno na www.ragor.si - povzetek